

OFFENTLIGE FINANSER

2017:12 • 22. juni 2017

Offentligt forskningsbudget 2017

Resumé: De offentlige bevillinger til forskning og udvikling forventes at udgøre 21,2 mia. kr. i 2017. Det er en stigning på 1,0 pct. i forhold til 2016 omregnet til 2017-priser. Det offentlige forskningsbudget forventes i 2017 at udgøre 1,01 pct. af BNP.

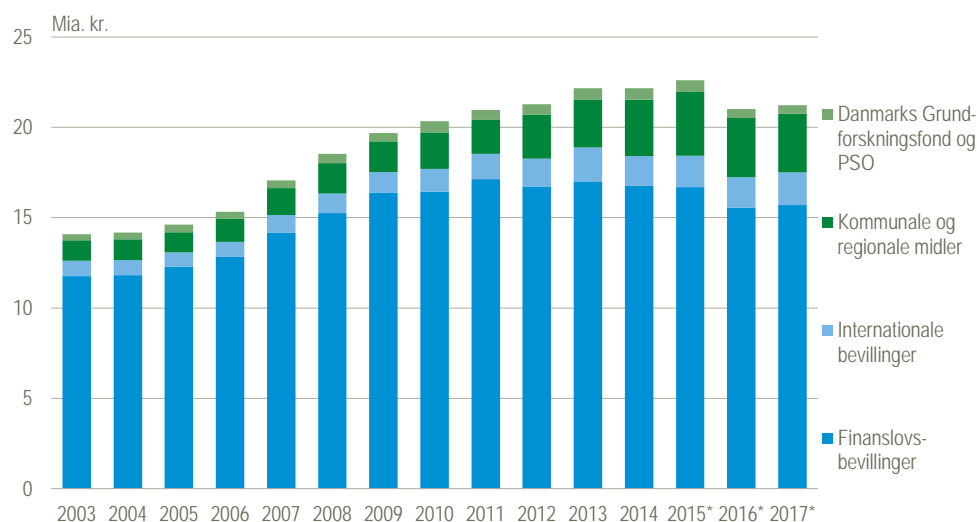
Kort om statistikken: Budgettet for de offentlige bevillinger til forskning og udvikling (FoU) i Danmark omfatter budgetterede udgifter til FoU på finanslovens konti samt i kommuner og regioner. Hertil kommer bevillinger fra Danmarks Grundforskningsfond, bevillinger finansieret af PSO-afgiften samt internationale bevillinger. Offentliggørelsen omfatter budgettal for 2017, budgetoverslag for 2018-2020 samt reviderede, budgetterede bevillinger for 2016. Der er for alle omfattede år foretaget omregning til 2017-priser.

Lidt flere offentlige forskningsbevillinger

Stigning på 1,01 pct.
i de offentlige bevillinger

De samlede offentlige bevillinger til forskning og udvikling (FoU) er i 2017 budgetteret til 21,2 mia. kr. og forventes at udgøre 1,01 pct. af bruttonationalproduktet (BNP). De samlede bevillinger er i forhold til 2016 steget med 0,2 mia. kr. eller 1,0 pct. i faste priser. Fraregnes de internationale bevillinger, er de danske bevillinger på 19,4 mia. kr. eller 0,93 pct. af forventet BNP.

Figur Offentligt forskningsbudget, 2017-priser

*Foreløbige tal.

Kilde: www.statistikbanken.dk/FOUBUD.

26 pct. af det offentlige forskningsbudget er ikke på finansloven

Finanslovsbevillingerne udgør med 73,9 pct. langt den største del af de samlede offentlige forskningsbevillinger. Hertil kommer de kommunale og regionale midler med 15,3 pct. De internationale bevillinger fra EU og Nordisk Ministerråd udgør 8,5 pct. af bevillingerne mens 2,3 pct. kommer fra Danmarks Grundforskningsfond og PSO.

Finanslovsbevillingerne stiger i 2017 med 0,9 pct. i forhold til de endelige bevillinger for 2016 omregnet til 2017-priser og ligger på 15,7 mia. kr. Bevillingerne fra

Danmarks Grundforskningsfond falder i 2017 med 2,9 pct. og de kommunale og regionale midler med 0,9 pct. Til gengæld stiger de internationale midler, med 7,5 pct. i forhold til 2016.

Alle sammenligninger af beløb mellem år omregnes til 2017-priser ved anvendelse af Finansministeriets pris- og lønindeks. De endelige bevillinger for et år afviger ofte en del fra de foreløbige (basis)bevillinger for året som følge af tillægsbevillinger som bliver tildelt ud over den oprindelige bevilling for det pågældende finansår.

Udviklingen siden 2002

Efter mindre årlige fald i perioden 2002-2003 steg de samlede offentlige bevillinger til FoU fra lavpunktet i 2003 til 2015 med 60,5 pct. De faldt med 7 pct. i 2016 og steg med 1 pct. i 2017. Data er fra og med år 2004 inklusive bevillinger finansieret af PSO-afgiften.

Finanslovens FoU bevillinger samt budgetoverslag

Størsteparten af de offentlige midler til FoU bevilges over finansloven. I 2017 er der afsat 15,7 mia. kr. til FoU som udgør 73,9 pct. af alle offentlige bevillinger.

Udviklingen i Finanslovens FoU-bevillinger

Finanslovens FoU-bevillinger var stigende op gennem 1990'erne. Fra 2001 til 2003 vendte denne udvikling til et fald på i alt 3,2 pct., men finanslovsbevillingerne er siden steget hvert år frem til 2011. Fra lavpunktet i 2003 og til 2011 er finanslovsbevillingerne steget 45,6 pct., hvor de største stigninger er sket i 2007 og 2008. Udviklingen efter 2011 viser først en stabilisering af bevillingerne indtil 2013, og siden et fald på 7,8 pct. fra 2013 til 2017.

Budgetoverslaget for perioden 2018-2020 viser en svag stigning i bevillingerne. Finanslovsbevillingerne til FoU er indtil videre budgetteret til 15,8 mia. kr. i 2020.

Oversigtstabel 1.

Finanslovens FoU-bevillinger samt budgetoverslag, 2017-priser

	2012	2013	2014	2015	2016	2017*	2018*	2019*	2020*
	mio. kr.								
Drift og tilskud	16 720,2	17 012,8	16 760,6	16 691,6	15 555,1	15 690,0	14 996,9	14 872,0	13 580,5
Reserver	-	-	2,0	2,0	-	-	1 205,3	1 252,6	2 249,4
I alt	16 720,2	17 012,8	16 762,6	16 693,6	15 555,1	15 690,0	16 202,2	16 124,6	15 829,9
	pct.								
Indeks 2017 = 100	107	108	107	106	99	100	111	111	115
Årlig ændring	-2,6	1,9	-1,6	-0,4	-7,3	0,9	10,9	-0,2	4,5

*Foreløbige tal.

Diverse fordelinger af finanslovens bevillinger til FoU

I [Statistikbanken](#) findes finanslovsbevillingerne til FoU fordelt efter forskningsformål, sektorer og bevillingstype. I temapublikationen [Innovation og forskning 2017](#) findes fordelinger på ministerier, universiteter samt på forskningsformål inklusiv hovedområder.

Udmøntning af globaliseringspuljen

Størstedelen af stigningen i finanslovsbevillingerne til og med 2011 skyldes den politiske aftale om udmøntning af globaliseringspuljen¹. Som et resultat af aftalen blev der i de efterfølgende år bevilget ekstra statslige midler til FoU med henblik på at opfylde målsætningen om, at de samlede offentlige forskningsbevillinger fra og med 2010 skulle udgøre 1 pct. af BNP.

Finanslovens forskellige bevillingstyper

Finanslovens bevillinger til FoU omfatter driftsbevillinger og tilskudsbevillinger. For budgetoverslagsårene indgår desuden en forskningsreserve, der hvert år for-

¹ Se *Aftale om udmøntning af globaliseringspuljen* indgået i november 2006.

deles ved indgåelse af særlige aftaler i forbindelse med finanslovens tilblivelse². For årene før 2003 er der tillige anlægsbevillinger på finansloven.

Drifts-og tilskudsbevillinger Driftsbevillingerne dækker over udgifter til løn, vedligeholdelse og øvrige driftsudgifter forbundet med opretholdelse af forskningsaktiviteter på forskningsinstitutioner og universiteter mv. Tilskudsbevillingerne er midler, der er givet som direkte tilskud til forskningsaktiviteter. For at undgå dobbelttælling er tilskudsbevillingerne regnet med hos den primære bevillingshaver, men ikke hos den udførende institution. Det er gjort sådan for at vise, hvem der har intentionen om forskning på området. Af samme årsag er FoU-bevillingerne på finansloven opgjort uden institutionernes eksterne bevillinger (indtægtsdækket virksomhed, indtægtsgivende forskningsvirksomhed og tilskudsfinansierede aktiviteter).

Anlægsbevillinger Anlægsbevillingerne dækkede før 2003 over alle anlægsprojekter vedrørende bygninger, laboratorie-faciliteter o.l., der knytter sig til forskningsaktiviteterne. Efter 2003 medregnes anlægsbevillingerne ikke ved universitetslovsinstitutioner. Idet institutioner betaler leje af bygningerne til Staten, bevilges i den forbindelse et særligt forskningsoverhead (SEA-ordning), som indgår som driftsudgift i forskningsbudgettet.

Overførsler Overførsler er karakteriseret ved at være midler, som kommer fra et andet ministerium. Overførsler er generelt ikke medregnet i det samlede budget, da dette ville føre til dobbelttælling. I Finansministeriets opgørelser kan visse overførselskonti dog være medtaget, mod at der er foretaget modregning i det andet ministeriums forskningsbudget.

Internationale midler

Langt størstedelen af midlerne fra offentligt internationalt forskningssamarbejde kommer fra EU's bevillinger til forskning og teknologisk udvikling udmøntet gennem EU's rammeprogrammer for FoU.

I perioden 2003-2009 kom 7-10 pct. fra Nordisk Ministerråd. Denne andel er nu under 4 pct. Nordisk Ministerråd understreger dog, at der er tale om et skøn, og at det ikke er muligt at se hvor mange midler, der går til de enkelte lande, da de fleste af midlerne går til fællesnordiske projekter og programmer.

Oversigtstabel 2. Midler fra internationalt forskningssamarbejde. 2017-priser

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017*
	— mio. kr. —						
EU's rammeprogrammer	1 339,5	1 471,1	1 804,0	1 585,1	1 669,2	1 627,1	1 753,8
Nordisk Ministerråd	67,8	70,0	69,8	63,4	59,9	57,0	56,8
I alt	1 407,3	1 541,1	1 873,8	1 648,5	1 729,1	1 684,1	1 810,6
	— årlig ændring i pct. —						
EU's rammeprogrammer	13,7	9,8	22,6	-12,1	5,3	-2,5	7,8
Nordisk Ministerråd	-2,3	3,2	-0,3	-9,2	-5,5	-4,8	-0,4
I alt	12,8	9,5	21,6	-12,0	4,9	-2,6	7,5

*Foreløbige tal.

Kilde <http://www.statistikbanken.dk/FOUBUD>

EU-bevillinger steget 67 pct. siden 2010

Dansk forskning forventes i 2017 at modtage 1.753,8 mio. kr. fra EU. Dette er en stigning på 7,8 pct. fra året før. Hvor der fra 2013 til 2014 var et fald på 12,0 pct., som må ses på baggrund af den meget store stigning fra 2012 til 2013 i forbindelse med afslutningen af det 7. rammeprogram, var der en pæn stigning fra 2014 til

² Se en indgået aftale mellem regeringen og en række andre politiske partier om fordeling af forskningsreserven for 2017 [her](#).

2015 og herefter altså igen et fald før den forholdsvis kraftige stigning fra 2016 til 2017.

Horizon 2020 EU's nuværende rammeprogram for forskning og udvikling Horizon 2020³ (H2020) omfatter perioden 2014-2020 og er organiseret omkring 3 søjler: Videnskabelig topkvalitet, Industrielt lederskab og Samfundsmæssige udfordringer. Hver søjle indeholder et antal delprogrammer. Hertil kommer et mindre antal delprogrammer og satsninger, der enten går på tværs eller er placeret uden for søjlestrukturen.

Med Horizon 2020 samles al eksisterende EU-finansiering af forskning og innovation herunder forskningsrammeprogrammet, de innovationsrelaterede aktiviteter i rammeprogrammet for konkurrenceevne og innovation samt gennem Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi⁴.

Formålet med Horizon 2020 er at finde løsninger på de udfordringer, som Europa står overfor gennem finansiering af videnskabelig topkvalitet, teknologi og innovation. Det overordnede mål er at bidrage til at opbygge et samfund og en økonomi baseret på viden og innovation i hele Unionen ved at mobilisere yderligere midler til forskning, udvikling og innovation og ved at bidrage til at nå målene for FoU, herunder målet på 3 pct. af BNP til forskning og innovation i hele Unionen inden 2020.

Der er i alt afsat 70 mia. euro (faste 2011-priser) til perioden, og det er en stigning på 30 pct. i forhold til det 7. rammeprogram⁵.

Nordisk Ministerråd Nordisk Ministerråds samlede forskningsbevillinger er for 2017 budgetteret til 289,7 mio. kr. Danmarks andel af Nordisk Ministerråds bevillinger til forsknings- og teknologirelaterede formål skønnes ud fra 2017-budgettet at blive på omkring 56,8 mio. kr. Der foreligger ikke skøn for 2018-2020.

Midler fra kommuner og regioner

Budgettet baseres på den senest opgjorte forskningsandel Skønnet for 2017 over de kommunale og regionale FoU-bevillinger bygger på den foreløbige opgørelse for 2015 over de faktiske FoU-omkostningers andel af de kommunale og regionale nettodriftsudgifter.

Oversigtstabel 3. Forsknings- og udviklingsbevillinger fra kommuner og regioner. 2017-priser

	2011	2012	2013	2014	2015	2016*	2017*
Mio. kr.	1 868,1	2 424,2	2 659,1	3 110,7	3 557,7	3 268,5	3 240,7
Årlig ændring i pct.	0,9	1,3	1,1	1,2	1,1	0,9	1,0

* Foreløbige tal

Kilde: <http://www.statistikbanken.dk/FOUBUD>

Anm.1: Se beregningsmetode www.dst.dk/fui

Stigning i årene 2011-2015 De kommunale og regionale bevillinger udgjorde i perioden 2002-2006 omkring 8 pct. af alle offentlige bevillinger. Andelen har næsten fordoblet sig i perioden efter 2007 og udgør fra 2015 over 15 pct. af alle FoU bevillinger.

³ Styrelsen for Forskning og Innovation har udgivet brochuren *Horizon 2020 - 592 milliarder til forskning og innovation*, der omtaler de fleste forhold vedrørende EU's nye rammeprogram for forskning, udvikling og innovation.

⁴ Fra *Political presentation, Prioriterede områder i budgetforslaget for 2015*, EU-Kommissionen.

⁵ *Fact sheet Horizon 2020 Budget*, EU-Kommissionen.

Mellem 2011 og 2015 er de kommunale og regionale forskningsbevillinger er steget fra 1.868,1 mio.kr. til 3.557,7 mio.kr. Siden falder de igen og ligger i 2017 på 3.240,7 mio. kr.

Denne udvikling er delvis påvirket af den generelle udvikling i budgetterne for kommuner og regioner. Budgettet for de kommunale og regionale FoU-midler beregnes nemlig på basis af det enkelte års budget og den anvendte (beregnete) forskningsandel. Oversigten nedenfor viser den årlige stigning i de regionale og kommunale budgetter.

Oversigtstabel 4. Regionale og kommunale budgetter, årlig stigning

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	————— procentvis ændring i forhold til året før —————										
Årlig stigning	4,00	6,50	6,76	8,13	2,39	6,44	2,14	0,25	1,33	2,95	1,24

Der er også en metodisk grund til at andelen af de kommunale og regionale bevillinger udgør en voksende andel siden 2007. Danmarks Statistik overtog produktionen af statistikken over FoU i den offentlige sektor i 2008 kort efter kommunalreformens gennemførelse i 2007. Danmarks Statistik har forbedret spørgeskemaet, skabt en større opmærksomhed omkring indberetningerne på de enkelte institutioner og forfinet fejlsøgningen. Sammenlagt har det bidraget til bedre data og sikret statistikkens kvalitet.

Imidlertid medførte det også, at de offentlige FoU-udgifter fra 2008 kom til at ligge på et højere niveau end tidligere. Data for årene 2002-2007 er derfor opjusteret for at tage højde for det tidligere for lav niveau, og for derved at undgå databrud i 2008. Derudover er data for 2007 for de offentlige udgifter til FoU skønnet, da undersøgelsen for 2007 både er påvirket af gennemførelsen af kommunalreformen og af ændringer af selve spørgeskemaet.

Flere oplysninger i
Statistikbanken

Kommunernes og regionernes FoU udgifter www.statistikbanken.dk/FOUBUD.
Kommunernes og regionernes nettodriftsudgifter www.statistikbanken.dk/2446.

FoU i kommuner og
regioner bruges mest på
sundhedsvæsenet

Den absolut væsentligste andel – omkring 90 pct.– af de kommunale og regionale FoU-bevillinger vedrører aktiviteter i sundhedssektoren, dels på hospitaler og dels på særlige institutioner som KORA (Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse og Forskning), men også på de lokale museer.

Midler fra Danmarks Grundforskningsfond

Danmarks
Grundforskningsfond

Danmarks Grundforskningsfond er en uafhængig fond, der arbejder for at fremme dansk forskning inden for alle fagområder. Fonden blev oprettet i 1991 med en startkapital på 2 mia. kr. og fik i både 2008 og 2015 tilført 3 mia. kr., hvilket muliggør, at fonden kan uddele midler frem til 2036.

Midlerne fra Danmarks Grundforskningsfond har alle årene udgjort 1-3 pct. af de samlede offentlige midler til FoU.

Fondens primære virkemiddel er støtte til oprettelse af "Centres of Excellence" på højeste internationale niveau for en op til 10 årig periode. Danmarks Grundforskningsfond har med udgangen af 2016 i alt etableret 100 Centers of Excellence, hvoraf de 39 er aktive i øjeblikket. I 2017 etableredes ti nye Centers of Excellence.

Siden 2001 har fonden støttet dansk forskning med mere end 7,3 mia. kr. Det årlige uddelingsniveau er 400 mio. kr. (2017-priser). I 2017 forventes uddelt 460 mio. kr.

For årene 2018, 2019 og 2020 forventer fonden at uddele henholdsvis 428, 399 og 376 mio. kr.

Oversigtstabel 5. Forsknings- og udviklingsbevillinger fra Grundforskningsfonden. 2017-priser

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017*
Mio. kr.	372	415	445	455	441	392	460
Årlig ændring i pct.	-0,2	0,1	0,1	0,0	0,0	-0,1	0,2

*Foreløbige tal.

Anm. 1: Tallene for Grundforskningsfondens bevillinger er eksklusive eventuelle direkte bevillinger på finanslovene for de pågældende år. Disse midler er inkluderet i finanslovsbevillingerne i oversigtstabel 1.

Bevillinger finansieret af PSO-afgiften

PSO står for Public Service Obligations og afgiften er del af elregningen, som alle forbrugerne betaler. Den bruges bl.a. til FoU i miljøvenlig energiproduktion og i effektiv anvendelse af el. Efter hovedrevisionen af nationalregnskabet i september 2014 indgår disse PSO-afgifter i de samlede skatter. Den forskning, som finansieres af afgifterne, medregnes derfor nu i det samlede offentlige forskningsbudget.

I 2016 blev der indgået en politisk aftale om gradvist at afskaffe PSO-afgiften fra 2017-2022. PSO-udgifterne vil fra 2017 derfor løbende blive flyttet til finansloven og udgifterne vil være fuldt indfaset på finansloven i 2022. Dermed vil PSO-systemet være fuldt afviklet 1. januar 2022.

Oversigtstabel 6. PSO-finansierede forsknings- og udviklingsbevillinger. 2017-priser

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017*
Mio. kr.	186	180	179	180	180	108	25
Årlig ændring i pct.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,4	-0,8

*Foreløbige tal.

Mere information om PSO-afgift findes på Energinet.dk som er det statslige selskab som opkræver afgifterne og fordeler af tilskud.

Sammenligning med andre lande

Kun nationale bevillinger medtages ved sammenligninger mellem lande

Danmarks offentlige forskningsbudget kan sammenlignes med de offentlige forskningsbudgetter i andre lande

- (1) ved at opgøre de offentlige forskningsmidler pr. indbygger
- (2) ved at sammenholde de offentlige nationale forskningsmidlers andel af bruttonationalproduktet (BNP).

De nationale indberetninger til OECD og Eurostat omfatter ikke offentlige bevillinger fra internationale organer som EU og Nordisk Ministerråd til nationale FoU-aktiviteter. Nedenfor vises begge opgørelser.

FoU pr. indbygger i udvalgte lande

Danmark i top 3 i 2015

Gennemsnittet for offentlige bevillinger til FoU i 2015 for de 28 EU-lande var 189 euro pr. indbygger. Samme år brugte Danmark ifølge det offentlige forskningsbudget 483,6 euro pr. indbygger. Gennemsnittet for de ti lande, der ifølge Eurostats database anvender færrest midler til FoU, var 32,63 euro pr. indbygger i 2015. Heraf er tre lande ikke med i EU. Disse beløb er ikke omregnet til 2017-priser.

I 2008 lå Danmark på andenpladsen efter Norge og var fra 2010 nr. tre blandt de lande, der indberetter til Eurostat. Af de lande, der indgår i oversigtstabel 8, var det kun Norge og Luxembourg, der bevilgede flere midler pr. indbygger til FoU.

Oversigtstabel 7. Offentlige nationale forskningsbevillinger pr. indbygger

	2007	2009	2011	2013	2014	2015*
	euro pr. indbygger					
EU-28	171,5	183,5	184,3	183,3	185,2	189,0
Danmark	339,4	413,0	447,6	470,6	473,0	483,6
Finland	329,7	362,1	385,4	371,8	367,2	365,8
Frankrig	221,7	272,2	258,8	228,4	224,9	213,4
Japan	170,1	213,6	258,4	218,6	204,7	204,2
Luxembourg	287,1	400,4	494,0	648,3	640,0	563,4
Nederlandene	272,3	294,3	298,7	285,7	289,6	288,7
Norge	463,0	492,5	586,0	631,9	631,3	618,6
Storbritannien	223,6	170,6	166,5	184,0	197,4	214,9
Sverige	293,0	287,6	340,8	380,9	374,6	363,4
Tyskland	227,2	264,8	296,0	315,1	315,9	326,8
USA	343,2	383,4	332,4	315,2	321,5	:

* Foreløbige tal.

Kilde: Eurostat. Tallene på dette område er i Eurostats database opdateret 3. maj 2017. Tallene er til dels beregnet på grundlag af foreløbige budgettal. Nationale forskningsbevillinger: Det offentlige forskningsbudget for Danmark er her eksklusive bevillingerne fra EU og Nordisk Ministerråd.

FoU ift. BNP

Nationale offentlige bevillinger kommer fra forskellige kilder

Ved sammenligninger mellem landene medtages kun de offentlige bevillinger, som stammer fra centrale nationale bevillingshavere. Man skal dog være opmærksom på, at landene i varierende grad medtager offentlige, nationale bevillinger ud over disse bevillinger. For Danmarks vedkommende indberettes således samtlige nationale offentlige forskningsmidler og ikke kun de statslige forskningsmidler. Fx kommer de nationale offentlige bevillinger i Danmark fra finansloven, fra kommuner og regioner samt fra Danmarks Grundforskningsfond.

Danmarks offentlige nationale forskningsbevillinger over gennemsnittet for EU

I perioden frem til 2005 faldt de danske forskningsmidlers andel af BNP svagt som følge af stagnerende og svagt faldende forskningsbudgetter. Udviklingen vendte i 2006 med en lille stigning i den danske BNP-andel, og siden da er effekten af de forøgede danske forskningsbevillinger tydelig: Forskningsmidlernes andel af BNP stiger markant fra 0,72 pct. i 2006 til omkring 1 pct. fra 2010 og frem.

Sættes forskningsbevillingerne i forhold til BNP anvender både Norge og Luxembourg langt færre midler til FoU end Danmark. Til gengæld er det Finland, der her ligger i toppen sammen med Danmark.

Udviklingen i de offentlige nationale forskningsmidlers andel af BNP i Danmark samt i EU-28 og udvalgte lande illustreres nedenfor.

Oversigtstabel 8. Offentlige nationale forskningsbevillinger ift. BNP

	2007	2009	2011	2013	2014	2015*
	pct. af BNP					
EU-28	0,66	0,75	0,70	0,68	0,67	0,65
Danmark	0,79	0,98	1,00	1,02	1,00	1,01
Finland	0,93	1,07	1,05	0,99	0,97	0,96
Frankrig	0,73	0,90	0,82	0,71	0,69	0,65
Holland	0,73	0,79	0,77	0,73	0,74	0,72
Luxembourg	0,37	0,54	0,59	0,75	0,71	0,62
Storbritannien	0,61	0,62	0,56	0,57	0,56	0,54
Sverige	0,75	0,86	0,79	0,84	0,84	0,79
Tyskland	0,74	0,88	0,88	0,90	0,87	0,87
Norge	0,74	0,85	0,80	0,81	0,86	0,92
USA	0,98	1,14	0,93	0,79	0,78	:
Japan	0,68	0,76	0,78	0,75	0,75	0,70

* Foreløbige tal. Tallene er til dels beregnet på grundlag af foreløbige budgettal og skøn/foreløbige tal for BNP. Nationale forskningsbevillinger: Det offentlige forskningsbudget eksklusive bevillingerne fra EU og Nordisk Ministerråd.

Kilde: Eurostat. Tallene på dette område er i Eurostats database opdateret 3. maj 2017.

For en række af de lande, som Danmark sammenlignes med, er FoU-aktiviteter i tilknytning til forsvaret af et væsentligt omfang. I oversigtstabel 10 er de nationale forskningsbevillingers andel af BNP derfor nedskrevet med FoU-bevillingerne til militære formål.

Danmark anvender så godt som alle offentlige forskningsmidler til civile formål

I opgørelsen over de offentlige nationale forskningsbevillinger til civile formål klarer Danmark sig endnu bedre i sammenligningen med en række af de øvrige EU-lande – og især USA. Mens Danmarks civile offentlige FoU-bevillinger udgjorde 1 pct. af BNP i 2014, lå EU-gennemsnittet for civile FoU-bevillinger på 0,62 pct. af BNP.

Oversigtstabel 9. Offentlige nationale forskningsbevillinger til civile formål for udvalgte lande

	2007	2009	2011	2013	2014	2015*
	pct. af BNP					
EU-28	0,58	0,69	0,67	0,65	0,64	0,62
Danmark	0,79	0,98	1,00	1,02	1,00	1,00
Finland	0,70	0,83	0,84	0,86	0,84	0,85
Frankrig	0,52	0,71	0,76	0,66	0,65	0,60
Holland	0,37	0,54	0,59	0,75	0,71	0,62
Luxembourg	0,71	0,77	0,76	0,73	0,73	0,71
Storbritannien	0,91	1,05	1,03	0,97	0,95	0,94
Sverige	0,63	0,79	0,73	0,80	0,80	0,77
Tyskland	0,47	0,50	0,48	0,49	0,47	0,45
Norge	0,70	0,81	0,77	0,78	0,82	0,88
USA	0,41	0,55	0,40	0,37	0,38	:
Japan	0,65	0,73	0,76	0,72	0,72	0,67

* Foreløbige tal. Se note til tidligere oversigtstabel.

Kilde: Eurostat. Seneste opdatering af databasen er 3. maj 2017.

Danmark anvender under 1 pct. af de offentlige FoU-bevillinger til militære formål. I USA udgør de forsvarsrelaterede FoU-bevillinger over halvdelen af bevillingerne, mens de i 2008 udgjorde over 20 pct. i Storbritannien og Frankrig og også har været betydelige i Sverige, hvor andelen af bevillinger til militære formål dog er faldet de senere år.

Fonde og låneordninger til støtte for FoU i Danmark

FoU er vigtig for vores fremtid

Forskningens betydning for den samfundsmæssige udvikling afspejles i den politiske interesse for forskningsområdet som helhed samt i de ressourcer, der afsættes hertil. Fx indgår den konkrete anvendelse af midler, der er afsat til forskningsformål, men som endnu ikke er fordelt, i drøftelserne om finansloven og de politiske aftaler, der indgås i forbindelse hermed.

Blandt tiltagene for at skabe gode rammer for FoU og innovation i Danmark er etableringen af en række puljer, fonde, offentlige ordninger og rådgivende udvalg, hvoraf nogle af de vigtigere nævnes nedenfor.

Globaliseringspuljen

For at fremme FoU i Danmark blev der i juni 2006 indgået en politisk aftale⁶, som indebar etablering af en globaliseringspulje. Den skulle medvirke til at gøre Danmark til et førende vækst-, viden- og iværksættersamfund, og der blev afsat i alt 21 mia. kr. i 2007-2012 med henblik på at opfylde regeringens målsætning⁷ om, at samlede offentlige forskningsbevillinger skal udgøre 1 pct. af BNP fra og med 2010.

Fonde og låneordninger

En række offentlige fonde har til formål at støtte FoU. Det drejer sig bl.a. om Danmarks Grundforskningsfond, Danmarks Innovationsfond og Vækstfonden. Både Danmarks Grundforskningsfond og Danmarks Innovationsfond kan give tilsagn om offentlige bevillinger. Vækstfonden giver ikke bevillinger men yder finansiering til forsknings- og udvikling dels via direkte og indirekte investeringer i vækstvirksomheder, og dels via låneordninger⁸.

Danmarks Innovationsfond

Danmarks Innovationsfond⁹ har til formål at give tilskud til udvikling af viden og teknologi, herunder højteknologi, der fører til styrkelse af forskning og innovative løsninger til gavn for vækst og beskæftigelse i Danmark. Fonden skal særligt understøtte løsninger på konkrete samfundsudfordringer og øge forsknings- og innovationsindsatsen i virksomheder, herunder små og mellemstore virksomheder.

Fonden skal give tilskud til strategisk og udfordringsdrevet forskning, teknologiudvikling og innovation, som samlet bidrager til at øge andelen af innovative virksomheder, private virksomheders investeringer i FoU og højtuddannede medarbejdere i virksomheder.

Fondens udmøntning af tilskud skal understøtte

- koblingen mellem forskning af høj kvalitet og innovation, herunder samarbejde om forskning, teknologiudvikling og innovation mellem videninstitutioner og virksomheder
- dansk deltagelse i internationalt samarbejde om strategisk og udfordringsdrevet forskning, teknologiudvikling og innovation
- modning af lovende forskningsresultater og opfindelser med henblik på hurtigere formidling, anvendelse og kommercialisering af viden.

Tilskud kan gives til samfundspartnerskaber og samfinansiering med andre offentlige og private bevillingsgivere kan besluttes. Op til 20 pct. af den årlige bevilling kan udmøntes via internationale fora, hvis de pågældende fora udmønter tilskud i åben konkurrence efter faglig vurdering. Fonden kan stille krav om medfinansiering fra ansøgerne.

⁶ Aftale om fremtidens velstand og velfærd og investeringer i fremtiden kan ses på Finansministeriets hjemmeside www.fm.dk.

⁷ Jf. at regeringscheferne på Det Europæiske Råds topmøde i Barcelona i 2002 vedtog, at EU's forskningsindsats skal stige fra to pct. til tre pct. senest i 2010. To tredjedele af disse nye investeringer bør komme fra den private sektor.

⁸ Se kap. 3.6 om offentlige ordninger i regeringens publikation *Innovationsfinansiering, Danmark som foregangsland*, 2000, Erhvervsministeriet.

⁹ Se Lov om Danmarks Innovationsfond, lov nr. 306 af 29/03/2014, Teksten er en gengivelse af §§ 2 og 3.

- Højteknologifonden* En del af finanslovsmidlerne til FoU er indtil 1. april 2014 udmøntet via Højteknologifonden¹⁰. Fonden tilbød virksomheder og universiteter risikovillige investeringer og et struktureret forløb for udvikling af højteknologi. Der var krav om medfinansiering på i alt 50 pct. fra parternes side – dog kunne Højteknologifonden støtte op til 60 pct. af små og mellemstore virksomheders omkostninger. Højteknologifonden er nu en del af Danmarks Innovationsfond.
- Vækstfonden* Vækstfonden blev etableret i 1992 efter ønske fra blandt andet erhvervslivet og dets organisationer. Fonden har en grundkapital på cirka 2 mia. kr. og kan yde risikovillig finansiering til især små og mellemstore virksomheders udviklingsaktiviteter og eksportmarkedsprojekter. Vækstfondens udbetalinger sker i form af lån og egenkapitalindsud. Før 2001 indgik udbetalingerne i det offentlige forskningsbudget; fra 2001 kun de forventede tab. Vækstfonden har fra 2002 omlagt deres strategi, så der ikke forventes tab. Der var betydelige udsving i tabene frem til 2001 både på grund af lånebeløbenes størrelse og graden af tab.
- Forskningsråds-systemet* En stor del af de statslige forskningsmidler bliver fordelt via forskningsrådssystemet, der indtil 1. april 2014 omfattede¹¹ (1) Danmarks Forskningspolitiske Råd, (2) Det Frie Forskningsråd, (3) Det Strategiske Forskningsråd og (4) Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed.
- Med indgåelsen af *Aftale om Danmarks Innovationsfond – Fonden for strategisk forskning, højteknologi og innovation* blev det Strategiske Forskningsråd nedlagt 1. april 2014 og hører nu under Danmarks Innovationsfond.
- Det Frie Forskningsråd (DFF)* DFF har til formål at give støtte til forskningsaktiviteter inden for alle videnskabelige områder samt at give forskningsfaglig rådgivning til uddannelses- og forskningsministeren, regering og Folketing, at styrke formidling og anvendelse af forskningsresultater samt at deltage i internationalt forsknings samarbejde.
- Støtte til forskning gives via de faglige forskningsråd som er inden for Kultur og Kommunikation (FKK), Natur og Univers (FNU), Samfund og Erhverv (FSE), Sundhed og Sygdom (FSS) og Teknologi og Produktion (FTP).
- Skatteincitament til investering i FoU* Andre incitament til fremme af FoU omfatter følgende skatteordninger. Den præcise udformning af de aktuelle skatteordninger kan være ændret:
- Skattefradrag for gaver til visse institutioner til forskningsformål (ligningsloven § 8 H).
 - Mulighed for afskrivning af udgifter til grundforskning enten fuldt i det pågældende år eller over fem år frem for efter afskrivningslovens almindelige regler (ligningsloven § 8 B). Samme mulighed er der for forsøgs- og forskningsvirksomhed i tilknytning til skattepligtige personers erhverv.
 - Selskaber m.v. og personer, der driver selvstændig erhvervsvirksomhed i virksomhedsordningen, kan anmode told- og skatteforvaltningen om at få udbetalt 25 pct. af underskud, der stammer fra udgifter, der straks afskrives som forsøgs- og forskningsudgifter efter § 8 B, stk. 1, eller afskrivningslovens § 6, stk. 1, nr. 3. Der kan for hvert indkomstår højst udbetales 1,25 mio. kr. svarende til 25 pct. af 5 mio. kr. (ligningsloven § 8 X). Det maksimale beløb, der kan beregnes skatteværdi af, er forhøjet til 25 mio. kr. fra 2015.

¹⁰ Højteknologifonden blev oprettet ved lov i december 2004 og havde som formål at styrke vækst og beskæftigelse ved at understøtte Danmarks videre udvikling som et højteknologisk samfund.

¹¹ Se mere på Uddannelsesministeriets hjemmeside (Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser) www.fivu.dk. Forsknings- og Innovationsstyrelsen er sekretariat for forskningsrådene m.m. Forskningsrådssystemet er fastlagt i dels lovbekendtgørelse nr. 1064 af 6/9 2010 af lov om forskningsrådgivning mv. og dels i bekendtgørelse nr. 1620 af 15/12 2010 om bevillingsfunktionen mv. under Det Frie Forskningsråd og Det Strategiske Forskningsråd. Disse love er ændrede i forbindelse med revisionen i 2014 af forsknings- og innovationssystemet.

- 26 pct. beskatning i op til fem år af forskere og nøglemedarbejdere. Nøglemedarbejdere skal opfylde vederlagskravet, der i 2014 var 76.000 kr. pr. måned¹², men nedsat til 60.600 kr. i 2015 (kildeskattelovens § 48 E). Hensigten er at gøre det muligt for dansk erhvervsliv og danske forskningsinstitutioner at tiltrække og fastholde udenlandske forsknings- og udviklingsmedarbejdere.

Skatteudgifterne forbundet med disse ordninger medregnes ikke i det offentlige forskningsbudget. Der var dog i perioden 2002-2006 som en forsøgsordning mulighed for et fradrag på 150 pct. for godkendte forskningssamarbejder mellem private virksomheder og forskningsinstitutioner. Dette er estimeret til at have givet et provenutab på 25 mio. kr. i hvert af årene 2002-2006. Dette provenutab indgår i beregningen af den danske indikator af offentlige midler til FoU, dvs. alle offentlige FoU-bevillinger i pct. af BNP. Skatteværdien af de andre ordninger har som nævnt aldrig indgået i det offentlige forskningsbudget.

Datamaterialet

OECD's definition på hvad der er forskning og udvikling findes i Frascati Manualen, der indeholder retningslinjerne for udarbejdelse af officiel statistik:

*Frascati Manualens
definition af
forskning og udvikling*

- **Forskning og udvikling** defineres som skabende arbejde på et systematisk grundlag med henblik på at øge den videnskabelige og tekniske viden, herunder viden vedrørende mennesker, kultur og samfund, samt udnyttelse af den eksisterende viden til at anvise nye praktiske anvendelser.
- **Grundforskning** er originalt eksperimenterende eller teoretisk arbejde med det primære formål at opnå ny viden og forståelse uden nogen bestemt anvendelse i sigte.
- **Anvendt forskning** er originale undersøgelser med henblik på at opnå ny viden, primært rettet mod bestemte praktiske mål.
- **Udviklingsarbejde** er systematisk arbejde baseret på anvendelse af viden opnået gennem forskning eller praktisk erfaring med det formål at frembringe nye eller væsentligt forbedrede materialer, produkter, processer, systemer eller tjenesteydelser.

*Det offentliggjorte
materiale*

Data i denne artikel er for indeværende år budgettal. Data for tidligere år er for finanslovs midlernes vedkommende de endelige offentlige bevillinger til FoU, inkl. eventuelle tillægsbevillinger til Finansloven, og for de øvrige bevillingers vedkommende inkl. ændringer til de oprindelige budgetter. Data for kommunale og regionale midler i 2015 og 2016 er dog foreløbige.

EU-forordningen

Opgørelsen følger dermed EU-forordning nr. 995/2012 vedrørende statistikker om videnskab og teknologi. Ved opgørelsen af bevillinger til FoU følges Frascati Manualens definition af FoU (se Frascati Manualen, OECD, 2015¹³). Den fastlægger retningslinjerne for arbejdet med statistik vedrørende FoU inden for OECD-området og EU og udgør en standard, der refereres til i resten af verden.

Ved indberetning af det offentlige forskningsbudget til Eurostat og OECD følges Frascati Manualens definition af budgetterede offentlige nettobevillinger til FoU. I modsætning til denne offentliggørelse indgår de internationale bevillinger ikke i det offentlige forskningsbudget, der indberettes til Eurostat og OECD.

¹² Jf. faktaark *Fakta om bruttoskatteordning for forskere og nøglemedarbejdere*, Skatteministeriet, 8. april 2014, samt faktaark *Forskarskatteordning lempes med 10.000 kr. pr. måned*, Skatteministeriet, 26. juni 2014.

¹³ I Frascati Manualen fra 2015 er der en række specificeringer, der endnu ikke er indarbejdet i forskningsstatistikkerne.

<i>Forskel på forskningsbudget og på udgifter til FoU</i>	Statistikken for det offentlige forskningsbudget kan ikke umiddelbart sammenlignes med statistikken for den offentlige sektors udgifter til FoU. En del af de offentlige FoU-bevillinger går til udenlandske modtagere, og dette beløb tæller ikke med i de her nævnte danske forskningsstatistikker. Forskningens andre finansieringskilder (erhvervslivet, fonde og organisationer samt udenlandske offentlige myndigheder) indgår på den anden side ikke i det offentlige forskningsbudget. Budgettet viser endvidere de bevillinger, der gives i det pågældende år, hvilket ikke er det samme som anvendte bevillinger i samme år. Statistikkerne over omkostninger forbundet med det enkelte års FoU afgrænses derimod af, at udgifterne skal være afholdt i det pågældende år.
<i>Budgettet for finanslovsbevillingerne, PSO-bevillinger, Danmarks Grundforskningsfond og Nordisk Ministerråd</i>	Budgettet for finanslovsbevillingerne fremkommer ved at de enkelte ministerier gennemgår deres bevillinger på finansloven og opgør deres forventede udgifter til FoU på kontoniveau. Ministerierne indrapporterer derefter disse oplysninger til Finansministeriet. Danmarks Statistik indhenter oplysningerne om budgettet hos Finansministeriet og supplerer med materiale fra Danmarks Grundforskningsfond, Nordisk Ministerråd og Energinet.dk.
<i>Beregning af budgettet for kommuner og regioner</i>	Budgettallet for kommuner og regioner er beregnet af Danmarks Statistik. Hertil samles alle tilgængelige oplysninger om, hvor store udgifter til FoU kommunerne og regionerne har haft i det seneste år. Hertil anvendes forskningsstatistikkerne for den offentlige sektor og for erhvervslivet. Herefter beregnes hvor stor en del FoU-udgifterne udgør af kommunernes og regionernes samlede budgetterede netto-driftsudgifter i samme år og denne procent anvendes til at estimere FoU-budgettet ud fra de vedtagne driftsbudgetter for kommuner og regioner.
<i>Datagrundlag ændret</i>	Efter overtagelsen af ansvaret for produktionen af statistikken over FoU i den offentlige sektor i 2008 har Danmarks Statistik gennemført metodeændringer for at sikre statistikens kvalitet. Dette medførte, at de offentlige FoU-udgifter fra 2008 kom til at ligge på et højere niveau end tidligere. Data for årene 2002-2007 er derfor opjusteret med den forskel, der for 2008 vurderes at relatere sig til disse metodeændringer. Statistik over den offentlige sektors FoU findes i såvel Statistikbanken som i Nyt fra Danmarks Statistik-udgivelser.
<i>Budget for EU-bevillinger</i>	Bevillinger fra EU er dels beregnet ud fra hvor stor en andel af EU's FoU-bevillinger, der er gået til danske projektansøgere under det seneste rammeprogram og dels ud fra størrelsen af EU's FoU-budget i de enkelte år.
<i>Budgetterne for 2016 og 2017 er foreløbige</i>	Med denne offentliggørelse er budgettet for 2015 endeligt. Da opgørelserne over den offentlige sektors udgifter til FoU og over erhvervslivets udgifter til FoU indtil videre er foreløbige for 2015, er de budgetter, der beregnes ud fra opgørelserne, ligeledes foreløbige. Dermed er budgetterne for 2016 og 2017 foreløbige.

Danmarks FoU statistikker

Flere publikationer om forskning, udvikling og innovation Offentligt forskningsbudget er en del af den samlede officielle forsknings- og innovationsstatistik for Danmark. Danmarks Statistik belyser detaljeret yderligere forhold ved FoU fx de offentlige og de private udgifter i Danmark. Statistikken bygger på spørgeskemaundersøgelser, som for de offentlige institutioner er en totaltælling, mens den er stikprøvebaseret for de private virksomheder.

Andre publikationer fra Danmarks Statistik belyser fx udviklingen i anvendelsen af årsværk til FoU, i anvendte personalegrupper og i antallet af ph.d.-studerende. Endvidere udgives den årlige temapublikation [Innovation og forskning](#).

Samtlige udgivelser kan findes under www.dst.dk/emner/forskning-og-udvikling og statistikkerne findes online på www.statistikbanken.dk/10168.

Styrelsen for Forskning og Uddannelse udgiver jævnligt rapporter der vil kunne findes på www.ufm.dk. Rapporter af mere forskningsanalytisk karakter udgives af [Dansk Center for Forskningsanalyse \(CFA\)](#).

OECD-statistik Gennem OECD bliver der primært gennemført sammenligninger mellem medlemslandenes FoU-indsats, herunder også det offentlige indsats. Sammenligningen er baseret på data, der vedrører afholdte udgifter og personaleressourcer i de pågældende lande. OECD indsamler og offentliggør også budgettal for landene for at gøre det muligt at sammenligne udviklingen i medlemslandenes intentioner.

Statistik fra Eurostat Eurostat indsamler lignende data fra EU-medlemslandene og kandidatlandene og derudover også data om innovation. Indsamlingen er bindende for medlemslandene (se EU-forordningen).

OECD og Eurostat har harmoniseret deres indberetninger for at undgå forskelle på de to organisationers tal samt formindske arbejdsbyrden i forbindelse med indberetning. EU-landene skal derfor kun indberette data én gang.

Anden statistik De nævnte publikationer beskriver input-siden af FoU, idet de måler bevillinger, udgifter og årsværk, der anvendes. Styrelsen for Forskning og Uddannelse udgiver output-baserede statistikker som [bibliometriske forskningsindikator](#), der måler antallet af universiteternes forskningspublikationer. Styrelsen udgiver også publikationer om de offentlige forskningsinstitutioners indsats for kommercialisering af forskningsresultater; erhvervslivets forskning, udvikling og innovation; forskningsbarometer, og udgiver herudover publikationer med resultater af diverse analyser og undersøgelser.

Antallet af tildelte ph.d.-grader offentliggøres årligt og indgår i opgørelsen på emnesiden [Forskeruddannelse](#).

Baggrundsoplysninger

Mere information [Statistikbanken](#)

Seneste offentliggørelse *Offentligt forskningsbudget 2016* udkom 22. juli 2016 i serien *Offentlige finanser 2016:13* (Statistiske Efterretninger).

Næste offentliggørelse *Offentligt forskningsbudget 2018* udkommer uge 17 i 2018.

Henvendelse Irina Bernstein, tlf. 39 17 33 57, irb@dst.dk

Kilder og metoder

Læs mere [Statistikdokumentationen](#).

Tabel 1. Offentlige bevillinger til forskning og udvikling (FoU). 2017-priser

	2011	2012	2013	2014	2015*	2016*	2017*
	mio. kr.						
I alt	20 964,8	21 280,3	22 169,7	22 155,0	22 599,3	21 007,3	21 226,3
Finanslovsbevillinger	17 131,2	16 720,2	17 012,8	16 760,6	16 691,6	15 555,1	15 690,0
Internationale bevillinger	1 407,3	1 541,1	1 873,8	1 648,5	1 729,0	1 684,1	1 810,6
Kommunale og regionale midler	1 868,1	2 424,2	2 659,1	3 110,7	3 557,7	3 268,5	3 240,7
Danmarks Grundforskningsfond**	558,2	594,8	624,0	635,2	621,0	499,6	485,0
	pct.						
Årlig ændring	3,1	1,5	4,2	- 0,1	2,0	- 7,0	1,0

* Foreløbige tal. Kilder: <http://www.statistikbanken.dk/FOUBUD>
**inkl. PSO
Anm.: Højteknologifondens bevillinger in indeholdt i finanslovsbevillingerne.

Tabel 2. Offentlige bevillinger til forskning og udvikling (FoU). Løbende priser

	2011	2012	2013	2014	2015*	2016*	2017*
	mio. kr.						
I alt	19 861,3	20 461,6	21 471,0	21 546,7	22 097,6	20 725,4	21 226,3
Finanslovsbevillinger	16 267,6	16 131,4	16 495,7	16 316,2	16 346,5	15 385,9	15 690,0
Internationale bevillinger	1 319,2	1 463,4	1 807,8	1 598,4	1 683,2	1 649,3	1 810,6
Kommunale og regionale midler	1 751,2	2 302,0	2 565,5	3 016,2	3 463,4	3 200,9	3 240,7
Danmarks Grundforskningsfond**	523,3	564,8	602,0	615,9	604,5	489,3	485,0
	pct.						
Bevillinger, pct. af BNP	4,6	3,0	4,9	0,4	2,6	- 6,2	2,4

* Foreløbige tal. Kilder: Finanslovsmidler: Statens forskningsbudgetsystem, Finansministeriet. Andre offentlige midler: Danmarks Statistiks database over offentlige forskningsbevillinger <http://www.statistikbanken.dk/FOUBUD>
**inkl. PSO

Tabel 3. Nationale bevillinger til FoU og andel af bruttonationalproduktet. Løbende priser

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	mio. kr.						
Nationale bevillinger ¹	18 542,1	18 998,2	19 663,2	19 948,3	20 414,4	19 076,1	19 415,7
Bruttonationalprodukt (BNP)	1 846 823	1 894 138	1 929 657	1 977 037	2 027 249	2 060 054	2 096 728
	pct. af BNP						
Nationale bevillinger	1,004	1,003	1,019	1,009	1,007	0,926	0,926

*Foreløbige tal. Andre offentlige midler: Danmarks Statistiks database over offentlige forskningsbevillinger.
¹ Dvs. de offentlige FoU-bevillinger eksklusive de internationale bevillinger (midlerne fra EU og Nordisk Ministerråd). Bruttonationalproduktet: Danmarks Statistik samt Økonomisk Redegørelse, maj 2017 (2017 er et skøn fra Finansministeriet, maj 2017).
Kilde: Finanslovsmidler: Statens forskningsbudgetsystem, Finansministeriet. <http://www.statistikbanken.dk/FOUBUD>

Tabel 4. Finanslovens bevillinger til forskning og udvikling, mio. kr. efter tid, forskningsformål og bevillingstype. 2017-priser

	2017*			2012		
	I alt	Basis ¹	Program ¹	I alt	Basis ¹	Program ¹
	mio. kr.					
I alt	15 690,0	11 450,9	4 239,1	16 720,2	10 971,3	5 749,0
Landbrug, skovbrug, jagt og fiskeri	572,4	179,8	392,6	528,8	346,8	182,0
Minedrift, industri og håndværk, bygge- og anlægsvirksomhed og andre erhverv	1 614,2	333,1	1 281,1	1 779,1	412,9	1 366,1
Produktion og fordeling af energi	416,4	-	416,4	709,5	-	709,5
Transport og telekommunikation	39,8	31,8	8,0	62,6	21,9	40,7
Boligforhold og fysisk planlægning	7,8	-	7,8	59,3	3,7	55,6
Forureningsbekæmpelse og naturbeskyttelse	241,4	112,4	129,0	370,8	42,7	328,1
Sygdomsbekæmpelse og -forebyggelse	244,2	132,7	111,5	343,7	108,5	235,2
Sociale forhold	56,4	26,3	30,1	111,3	33,3	78,1
Kultur, massemedier og fritid	178,2	178,2	-	249,2	176,9	72,2
Uddannelsesforhold	655,8	398,7	257,1	370,9	21,8	349,1
Arbejdsbetingelser	135,7	73,0	62,7	138,3	69,8	68,5
Økonomisk planlægning og offentlig forvaltning	103,1	84,2	18,9	102,1	90,4	11,7
Udforskning og udnyttelse af jorden og atmosfæren	70,4	70,4	-	78,7	74,3	4,4
Almen videnskabelig udvikling	11 035,7	9 683,3	1 352,4	11 555,7	9 446,3	2 109,4
Naturvidenskab	2 486,1	2 484,9	1,2	1 571,2	1 515,0	56,3
Teknisk videnskab	1 576,4	1 575,1	1,3	2 243,6	2 242,1	1,6
Sundhedsvidenskab	1 787,0	1 787,0	-	1 538,2	1 538,2	-
Jordbrugs- og veterinærvidenskab	771,3	771,3	-	585,9	585,9	-
Samfundsvidenskab	1 559,8	1 549,5	10,3	1 473,6	1 471,8	1,8
Humanistisk videnskab	1 101,1	1 091,1	10,0	1 028,1	1 023,9	4,3
F og U som ikke kan fordeles	1 754,0	424,4	1 329,6	3 115,0	1 069,5	2 045,5
Rumforskning	255,6	114,2	141,4	200,4	93,4	107,0
Forsvar	62,9	32,8	30,1	60,1	28,6	31,5

* Foreløbige tal.

Anm 1: Forskningsformål er her NordForsk-kategoriene.

Anm 2: Se bevillinger i øvrige år på www.statistikbanken.dk/foubud5.

¹ Basismidler og programmidler: Ved sondringen mellem basismidler og programmidler lægges følgende definitioner til grund: Basisbevillinger er midler til løbende gennemførelse af basale forskningsaktiviteter. En bevilling klassificeres som en programbevilling, hvis den er knyttet til et konkret forskningsprogram, hvis programmet er tidsbegrænset, og hvis der bevilges efter ansøgning

Tabel 5. Finanslovsbevillinger fordelt efter forskningsformål og sektor. Årets priser

	2015	2016	2017*
	mio. kr.		
Forskningsformål i alt	16 346,5	15 385,9	15 690,0
Universiteter mv.	9 643,4	9 759,4	9 766,3
Forskningsrådene	2 764,2	2 225,0	2 196,6
Internationale aktiviteter	904,6	691,0	962,7
Andre større tilskudspuljer	1 390,7	1 149,4	724,4
Forskningsinstitutioner	552,4	603,8	1 213,4
Andet	1 091,2	957,3	826,6
Landbrug, skovbrug, jagt og fiskeri			
Universiteter mv.	257,6	273,5	201,2
Forskningsrådene	221,1	226,1	174,0
Internationale aktiviteter	1,8	1,8	1,8
Andre større tilskudspuljer	190,4	172,3	172,9
Andet	-	-	-
Minedrift, industri og håndværk, bygge- og anlægsvirksomhed og andre erhverv			
Universiteter mv.	5,1	9,6	9,4
Forskningsrådene	121,7	89,9	813,0
Andre større tilskudspuljer	-	-	-
Andet	730,3	712,3	87,9
Produktion og fordeling af energi			
Forskningsrådene	108,1	68,0	103,3
Andre større tilskudspuljer	-	-	-
Andet	385,8	179,3	313,1
Transport og telekommunikation			
Universiteter mv.	8,3	8,2	8,1
Forskningsrådene	38,6	19,6	-
Andet	130,3	131,5	23,7
Boligforhold og fysisk planlægning			
Andre større tilskudspuljer	12,9	-	-
Forskningsinstitutioner	5,6	5,4	-
Andet	13,2	13,4	7,8
Forureningsbekæmpelse og naturbeskyttelse			
Universiteter mv.	137,8	128,1	100,0
Forskningsrådene	158,2	42,2	19,3
Forskningsinstitutioner	14,8	14,4	12,4
Andet	111,7	134,4	109,7
Sygdomsbekæmpelse og -forebyggelse			
Universiteter mv.	53,2	53,7	86,8
Forskningsrådene	125,2	107,7	103,5
Internationale aktiviteter	23,8	5,9	5,9
Andre større tilskudspuljer	1,6	-	-
Forskningsinstitutioner	21,0	24,4	16,5
Andet	31,9	30,4	31,5
Sociale forhold			
Universiteter mv.	3,6	3,6	3,8
Forskningsrådene	38,6	4,2	1,0
Andre større tilskudspuljer	-	-	-
Forskningsinstitutioner	2	7,8	19,4
Andet	21	23,7	25,4
Kultur, massemedier og fritid			
Universiteter mv.	12,7	14,0	14,3
Forskningsrådene	-	9,7	-
Forskningsinstitutioner	129,8	137,6	130,9
Andet	38,8	32,6	33,0
Uddannelsesforhold			
Universiteter mv.	366,7	366,6	373,6
Forskningsinstitutioner	-	-	-
Andet	-	-	-

Tabel 5. (fortsat)

Finanslovsbevillinger fordelt efter forskningsformål og sektor. Årets priser

	2015	2016	2017*
	mio. kr.		
Arbejdsbetingelser			
Andre større tilskudspuljer	55,0	54,6	53,3
Forskningsinstitutioner	88,5	76,7	73,0
Andet	9,2	9,3	9,4
Økonomisk planlægning og offentlig forvaltning			
Forskningsrådene	-	0,5	0,5
Andre større tilskudspuljer	-	-	-
Forskningsinstitutioner	-	2,2	-
Andet	17,7	50,7	49,6
Udforskning og udnyttelse af jorden og atmosfæren			
Forskningsinstitutioner	59,3	57,8	70,4
Andet	24,3	23,4	-
Almen videnskabelig udvikling			
Universiteter mv.	8 798,4	8 902,1	8 969,1
Forskningsrådene	1 950,7	1 642,4	957,4
Internationale aktiviteter	634,8	552,4	705,0
Andre større tilskudspuljer	12,7	12,9	69,8
Forskningsinstitutioner	148,6	161,7	173,5
Andet	157,9	161,5	160,9
Rumforskning			
Forskningsrådene	-	14,7	24,6
Internationale aktiviteter	226,2	110,9	229,8
Forsvar			
Forskningsrådene	2,0	-	-
Internationale aktiviteter	18,0	20,0	20,2
Forskningsinstitutioner	44,4	42,2	42,7

* Foreløbige tal.

Anm 1: Forskningsformål er her NordForsk-kategoriene.

Anm 2: Se bevillinger i øvrige år på www.statistikbanken.dk/foubud1 i Statistikbanken.

¹ **Sektorer:**

Universiteter mv. omfatter universitetslovsinstitutioner, andre højere læreanstalter og ph.d.-bevillinger samt de sektorforskningsinstitutioner, der er kommet under universiteterne som følge af reformen af universitets- og sektorforskningsområdet.

Forskningsrådene omfatter bl.a. Det Strategiske Forskningsråd og Det Frie Forskningsråd.

Internationale aktiviteter dækker over bevillinger med relation til udlandet, og der indgår både institutioner og tilskud, herunder Danmarks bidrag til internationale forskningssamarbejder.

Andre større tilskudspuljer omfatter tilskudspuljer, der er større end 25 mio. kr. I opgørelsen er inkluderet Videnskabsministeriets reserver til FoU.

Forskningsinstitutioner omfatter forskningsudførende institutioner, som ikke hører under universitetsloven og som ikke har undervisningsforpligtelser. Kategorien omfatter bl.a. sektorforskningsinstitutioner, en række sektorforskningsliggende institutioner og nogle arkiver, biblioteker og museer.

Andet omfatter en række øvrige forskningsbevillinger på finansloven.

Tabel 6. Nationale offentlige forskningsbevillinger fordelt efter forskningsformål (NABS 2007-kategorier). 2014

	EU-28	Dan- mark	Tysk- land	Fran- krig	Luxem- bourg	Neder- landene	Fin- land	Sve- rige	Storbri- tannien	Norge	USA	Japan
	pct.											
FoU bevillinger i alt	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Udforskning og udnyttelse af jorden	2,17	0,41	1,76	1,14	0,04	0,43	1,23	0,95	3,73	1,36	1,09	1,40
Miljø	2,65	2,07	2,90	3,32	2,60	0,64	1,11	1,48	2,23	2,57	0,38	1,94
Udforskning og udnyttelse af rummet	5,04	1,11	5,03	10,52	0,07	2,64	1,29	0,82	3,31	2,37	8,48	6,19
Transport, telekommunikation and anden infrastruktur	2,79	1,02	1,43	4,88	0,31	1,81	1,65	4,97	3,66	1,62	1,04	3,36
Energi	4,11	3,30	4,75	7,12	0,31	2,38	8,87	4,05	2,48	2,56	1,77	10,85
Industriell produktion and teknologi	8,91	5,24	11,9	1,74	19,17	7,30	16,61	3,65	3,61	7,69	0,49	6,46
Sundhed	9,48	15,64	5,22	7,14	18,06	4,29	3,57	2,06	23,37	16,87	24,60	3,23
Landbrug	3,26	3,41	3,06	2,76	0,14	2,05	4,83	1,32	3,46	8,62	1,85	2,97
Uddannelse	1,38	3,76	1,46	:	1,64	0,67	0,34	0,20	0,38	1,10	0,37	0,21
Kultur, fritid, religion og massemedier	1,03	1,75	1,14	:	1,30	0,46	1,46	0,22	1,03	1,02	0,02	0,12
Politiske og sociale systemer, strukturer and processer	2,69	2,56	1,92	5,47	4,21	1,77	4,34	2,28	2,83	5,52	1,20	0,33
Almen videnskabelig udvikling finansieret af universiteternes basisbevillinger ¹	34,36	43,10	40,40	25,63	29,49	55,50	28,88	50,11	21,92	31,65	-	36,57
Almen videnskabelig udvikling ikke finansieret af universiteternes basisbevillinger ¹	17,30	16,31	17,43	21,14	22,64	18,80	23,98	22,33	11,55	13,20	7,79	22,01
Forsvar	4,83	0,32	3,12	7,18	-	1,26	1,86	3,34	16,45	3,83	50,92	4,36

¹ General University Funds (GUF).

Kilde: Eurostat. Tallene på dette område er i Eurostats database opdateret 3. maj 2017. Nationale forskningsbevillinger: Det offentlige forskningsbudget eksklusive bevillingerne fra EU og Nordisk Ministerråd.

NABS 2007: Nomenclature for the analysis and comparison of scientific programmes and budgets (NABS 2007).

OFFENTLIGE FINANSER 2017:12

Statistiske Efterretninger

ISSN, 1601-0949

www.dst.dk/efterretninger

Salg: www.dst.dk/boghandel eller Tlf.: 43 22 73 00

Abonnement for 2017: 1.225 kr. som pdf.

Løssalg: 90 kr. + ekspeditionsgebyr

© Danmarks Statistik, Sejrøgade 11, 2100 København Ø

Signaturforklaring:

- Nul

0 Mindre end 0,5 af den anvendte enhed

0,0 Mindre end 0,05 af den anvendte enhed

• Tal kan efter sagens natur ikke forekomme

.. For usikker til at kunne angives eller diskretionshensyn

... Oplysning foreligger ikke

* Foreløbige eller anslåede tal

— | Vandret eller lodret streg markerer databrud i en tidsserie.

Oplysningerne fra før og efter databruddet er ikke fuldt sammenlignelige.

Som følge af afrundinger kan summen af tallene i tabellerne afvige fra totalen.